

Посібник

з граматики англійської мови

У посібнику подано вправи з найбільш уживаніших в спілкуванні граматичних тем. Вправи містять нескладну лексику, матеріал для запам'ятовування основних граматичних форм і вироблення навичок їхнього застосування. Збірник доповнено теоретичним матеріалом.

Посібник призначений для студентів технікумів та коледжів.

ВСТУП

Мета даного посібника допомогти всім, хто вивчає англійську мову, систематизувати свої знання, оволодіти основами англійської граматики. Посібник складається з двох частин. У першій частині висвітлюються основні граматичні явища сучасної англійської мови, знання яких необхідне для правильного письма, ведення бесіди і розуміння текстів англійською мовою. Друга частина посібника містить вправи, більшість з яких спрямована на розвиток умінь і навичок мовлення. Крім них, є також вправи на розпізнавання граматичних явищ, які мають бути засвоєні рецептивно.

Граматичний матеріал подано невеликими частинами в окремих параграфах, які містять основні теми граматики англійської мови: уживання часів, пасивний стан, узгодження часів і непряма мова, не особові форми дієслова, складний підмет, умовні речення і вживання умовного способу після I wish, модальні дієслова.

Водночас у межах кожного розділу вправи розміщено в міру наростання труднощів.

Посібник призначений для студентів технікумів та коледжів.

Повторення

Вправа 1. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в одному із часів: *Present Simple, Past Simple, Present Continuous* чи *Past Continuous*.

1. You (to know) him. He always (to tell) a lie.
2. What he (to do) here? – He (to wait) for his friend.
3. When I (to come) yesterday, I (to see) that my brother (to do) his lesson.
4. Where (to be) Nick? – He (to play) tennis. – He (to play) tennis well.
5. My wife (to be) in her room now. She (to sit) in the armchair and (to read) an interesting book. I (to want) to read this book, too.
6. Where she (to be) yesterday? – She (to visit) her friend. They (to play) chess the whole evening.
7. What they (to do) the whole day last Sunday? – They (to spend) the whole day in the country.
8. When I (to look) out of the window, I (to see) that it (to snow) and every thing (to be) covered with snow.
9. Somebody (to talk) in the next room? – No, nobody (to talk). My son (to watch) television now.
10. Why he (not to go) to school yesterday? – He (to be) ill. He (to stay) in bed the whole day.

Вправа 2. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова у *Present, Past, Future Simple; Present, Past, Future Continuous*.

1. We (to be) very busy now. We (to discuss) a very important question.
2. Where (to be) Peter? He (to have) his English lesson now? – No, he (to have) his English tomorrow.
3. Where (to be) Susan? – She (to work) in the library at the moment. She (to stop) working in an hour.
4. What children (to do) when you (to come) home yesterday? – They (to play) in their room.

5. At two o'clock tomorrow we (to take) our French lesson.
6. This problem (to be) too difficult to discuss it now. I (to think) we (to discuss) it tomorrow, when we (to have) more time.
7. He (to spend) last week in a hospital. He (to be) ill.
8. Why you (not to put) your coat on yesterday? It (to be) cold.
9. He (not to eat) when I (to come) yesterday. He (to read) a book.
10. As a rule he (to translate) two articles a week. But he (to translate) three articles last week.

Вправа 3 Перекладіть англійською мовою, вживаючи дієслова у *Present, Past, Future Simple; Present, Past, Future continuous*.

1. Вона дуже щаслива, коли отримала приз.
2. Подивись на кошеня! Воно стрибає по кімнаті.
3. Коли він фарбував стіну, він впав з драбини і забив руку.
4. Якщо ви змішаєте коричневий та білий кольори, ви отримаєте бежевий колір.
5. Я поговорю з ним про це, коли зустріну його.
6. Мій син ще робитиме уроки, коли я прийду додому.
7. Ми сподіваємося, що він візьме участь у цій роботі.
8. Весь минулий тиждень він готувався до іспитів.
9. Вчора о шостій вечора вона поверталась з роботи.
10. Коли я прийшов додому, вдома нікого не було.
11. Ми відпочивали в своїй кімнаті, коли батько повернувся з роботи.
12. Я зайшов на кухню і побачив, що моя дружина готує обід.
13. Вона подзвонить вам, як тільки отримає необхідну інформацію.
14. Не приходьте завтра о другій годині: він буде зайнятим в цей час і не допоможе вам.
15. Я думаю, що ми підемо на прогулянку, коли дощ вщухне.

Вправа 4 Розкрийте дужки, вживаючи дієслова у *Present Perfect* або *Past Simple*.

1. Helen speaks French so well because she (to live) in France.
2. She (to live) there last year.
3. The rain (to stop) and the sun is shining in the sky again.
4. The rain (to stop) half an hour.
5. Mary (to buy) a new hat.
6. I (to buy) a pair of gloves yesterday.
7. The wind (to blow) off the man's hat, and he cannot catch it.
8. The weather (to change) , and we can go for a walk.
9. The wind (to change) in the morning.
10. We (to travel) around Europe last year.
11. My father knows so much because he (to travel) a lot.
12. I (to see) Pete today.
13. She (to see) this film last Sunday.
14. Alex (to meet) his friend two hours ago.
15. I just (to meet) our teacher.
16. The children already (to decide) what to do with the books.
17. Yesterday they (to decide) to help their grand mother.
18. I (not to see) you for a long time. I (to see) you in town two or three days ago, but you (not to see) me. I (to be) on a bus.

Порядок слів простого поширеного речення.

Основи синтаксичного розбору речення.

Головні та другорядні члени речення.

1. Реченням називається сполучення слів, яке виражає закінчену думку.

The sun rises in the east.

Сонце сходить на Сході.

Слова, які входять в будову речення і відповідають на яке – небудь питання, називаються членами речення.

Члени речення діляться на головні і другорядні. До головних членів речення відносяться підмет (the Subject) і присудок (the Predicate). До другорядних членів речення відносяться додаток (the Object), означення (the Attribute) і обставина (the Adverbial Modifiers).

2. За своєю будовою речення діляться на прості і складні. Складні речення в свою чергу поділяються на складносурядні і складнопідрядні:

The steamy arrived at the port yesterday. (Просте речення)

Пароплав прибув в порт вчора.

The agreement was signed, and the delegation left Kyiv. (Складносурядне речення).

Угода була підписана і делегація поїхала з Києва.

After the goods had been unloaded, they were taken to the warehouse. (Складнопідрядне речення).

Після того як товари були розгружені, вони були відвезені на склад.

3. Прості речення бувають поширені і непоширені.

Непоширені прості речення складаються лише з головних членів речення – підмета і присудка.

The car stopped.

Автомобіль зупинився.

До складу поширеного речення входять крім головних членів речення і другорядні члени. Другорядні члени речення пояснюють головні члени речення.

The blue car stopped at the gate.

Синій автомобіль зупинився біля воріт.

4. Підметом називається член речення, який вказує предмет про який говориться в реченні. Він відповідає на питання *who?* *хто?* або *what?* *що?*

Підмет може бути виражений:

1. Іменником:

The steamer has arrived.

Пароплав прибув.

The meeting is over/

Зібрання закінчено.

2. Займенником:

He works at a factory.

Він працює на фабриці.

Someone wants to speak to you.

Хтось хоче поговорити з вами.

3. Інфінітивом:

To swim is pleasant.

Плавати приємно.

4. Герундієм:

Smoking is not allowed here.

Курити тут не дозволяється.

5. Чисельником:

There were absent from the lecture. Трое були відсутні на лекції.

6. Будь – яким словом або словосполученням, вираженим в значенні іменника:

“Had” is the Past Tense of the verb to “have”. «Мав» - минулий час від дієслова «мати».

5. В англійських безособових реченнях вживається формальний підмет, виражений займенником *it*, оскільки в англійській мові підмет є обов'язковим елементом речення.

Займенник *it* вживається в ролі формального підмета в наступних безособових реченнях:

1) При повідомленні проявів природи:

It is winter

Зима.

It is cold.

Холодно.

2) При дієсловах, які виражають стан погоди: to rain, to show, to freeze і т.д.

It often snows in February.

В лютому часто йде сніг.

It was freezing.

Морозило.

3) При визначенні часу і відстані:

It is five o'clock.

П'ять годин.

It is one kilometer from our house to river.

Від нашого будинку до річки один кілометр.

6. Займенник *it* в функції формального підмета вживається з деякими дієсловами.

It is said.

Говорять

It is believed.

Вірять

It is expected.

Очікують

7. Неозначені підмети *one* і *they*.

Коли дійова особа не зазначена, в функції підмета вживається займенник *one* в значенні кожен, будь-хто, люди (включаючи того, хто говорить). В такому випадку *one* часто вживається з модальними дієсловами:

One should be careful when crossing the road.

Потрібно бути обережним переходячи вулицю.

One must always keep one's word.

Потрібно завжди дотримуватись свого слова.

В такій самій функції вживається займенник they в значенні люди (за виключенням того хто говорить).

They в такому випадку вживається найчастіше з дієсловом to say:

They say the wheat crop in the
Ukraine will be fine this year.

Говорять, що в цьому році буде чудовий
врожай пшениці в Україні.

8. Присудок.

Присудком називається член речення, який вказує що робить підмет. Присудок відповідає на питання: what does the subject do? що робить підмет? what is done to the subject? що робиться з підметом? або what is it like? який він? what is it? що це таке? who is it? хто це такий?

Присудок буває простим (the Simple Predicate) і складеним (the Compound Predicate). Складений присудок в свою чергу буває 2-х типів – складений іменний і складений дієслівний.

Простий присудок виражається дієсловом в особовій формі.

She works at a factory.

Вона працює на заводі.

He is reading.

Він читає.

They will return soon.

Вони повернуться швидко.

The goods were loaded by
means of cranes.

Товари були погружені за допомогою
кранів.

Складений іменний присудок виражається дієсловом зв'язкою to be бути в особовій формі, в поєднанні з іменною частиною.

Іменна частина складеного присудка виражає головне значення присудка, визначаючи, який предмет, що він собою представляє, що він таке, хто він такий.

Іменна частина присудка може бути виражена:

1) Іменником:

I am a student.

Я студент.

They are workers.

Вони працівники.

2) Займенником:

It is she.

Це вона.

3) Іменником або займенником з прийменником:

She was in despair.

Вона була в розпачі.

He is against it.

Він проти цього.

4) Прикметником або дієприкметником:

The morning was warm.

Ранок був теплий.

The glass is broken.

Стакан розбитий.

5) Інфінітивом:

Your duty is to help them immediately.

Ваш обов'язок допомогти їм негайно.

6) Герундієм:

Her greatest pleasure was traveling. Її найбільшим задоволенням було подорожувати.

Складений дієслівний присудок являє собою поєднання дієслова в особовій формі з інфінітивом або герундієм. Інфінітив або герундій виражає основне значення присудка, вказуючи на дію, яку виконує підмет; дієслово в особовій формі відіграє роль допоміжної частини.

Складений дієслівний присудок виражається:

1) Поєднанням модальних дієслів з інфінітивом.

He may return soon.

Він може швидко повернутись.

You must read this book.

Ви повинні прочитати цю книгу.

He can do it.

Він може це зробити.

2) Поєднанням з інфінітивом або герундієм багатьох інших дієслів, які одні не надають повного уявлення. До таких дієслів відносяться:

to begin	- починати
to want	- хотіти
to continue	- продовжувати
to try	- намагатися
to finish	- закінчувати
to avoid	- уникати
to like	- любити
to hope	- надіятися
to promise	- обіцяти

She began to translate the article.

Вона почала перекладати статтю.

He wants to help me.

Він хоче допомогти мені.

He avoided sitting in the sun.

Він уникав сидіння на сонці.

Складений іменний присудок також виражається поєднанням прикметника (з допоміжним дієсловом перед ним) з інфінітивом.

I am glad to see you.

Я радий вас бачити.

He is ready to help.

Він готовий допомогти їй.

Вправа 1, Вкажіть, чим виражений підмет в наступних реченнях:

To revive agriculture in the liberated areas was one of the hardest tasks successfully accomplished by the Soviet people after the war. A famous architect planned this house. The unloading of the vessel was completed yesterday. We have declined their offer.

It was necessary to transship the goods in Riga. Who has signed the letter? It rained hard yesterday. The sick were sent home. "Well" is an adverb. One can see a great number of beautiful new houses in Moscow. Two of the students were absent.

Вправа 2. Перекладіть на англійську мову:

1. В цій кімнаті холодно. 2. Ще зовсім світло. 3. Сьогодні тепло? 4. Зараз пів на шосту. 5. Вчора йшов дощ? – Да. 6. Вже пізно і зовсім темно. 7. Важко говорити на іноземній мові без помилок. 8. звідси дуже далеко до вокзалу. 9. Дуже приємно купатися в морі. 10. Дуже важко переводити такі тексти без словника.

Вправа 3. Перекладіть на українську мову:

1. His intention was to take his examination on Tuesday. 2. He was to take his examination on Tuesday. 3. The seller's duty is to deliver the goods in accordance with the terms of the contract. 4. The seller is to deliver the goods in May. 5. The plan suggested by the engineer was to use a floating crane for the discharge of the goods. 6. The agent was to wait until the price went down. 7. Their proposal is to dispatch the goods by aeroplane. 8. The equipmen his to be insured with "Gosstrakh".

Вправа 4. Вкажіть тип присудка в наступних реченнях і чим він виражений:

1. The dictionary is mine. 2. He became a pilot. 3. She has received a letter from her father. 4. I tried to do it. 5. The calculation is correct. 6. The book seems interesting. 7. He is reading a book in the library. 8. He continued reading the newspaper. 9. His brother is chief engineer of our plant. 10. Collective farms in the Soviet Union grow more prosperous from year to year. 11. Vast cultural treasures are concentrated in Leningrad. 12. A new section of Moscow's Underground

is now under construction. 13. The equipment can be delivered within two months.

Пасивний стан.

Passive Voice.

1. **Пасивний стан** утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** у відповідному часі та **Past Participle** основного дієслова. Змінюється лише допоміжне дієслово **to be**, основне ж дієслово має одну і ту ж форму у всіх часах **Past Participle**.

	Indefinite	Continuous	Perfect
Present	I am invited	I am being invited	I have been invited
Past	I was invited	I was being invited	I had been invited
Future	I shall be invited	-	I shall have been invited
Future in the Past	I should be invited	-	I should have been invited

2. Активні і пасивні обороти.

Речення з присудком, вираженим дієсловом в активному стані називається **активним оборотом**. А речення з присудком, вираженим дієсловом в пасивному стані називається **пасивним оборотом**.

Активний оборот

Popov invented the radio in 1895.

Попов винайшов радіо в 1895 році.

Пасивний оборот

The radio was invented by, Popov in 1895.

Радіо було винайдено Поповим в 1895 році.

в) підмет активного оборота (Роров) виступає в пасивному обороті додатком з прийменником *by*, який відповідає в українській мові додатку в орудному відмінку (ким? чим?).

Після дієслова в пасивному стані вживається також додаток з прийменником *with* для вираження знаряддя за допомогою якого відбувається дія.

Отже, пасивний оборот вживається коли в центрі уваги знаходиться особа або предмет, який підлягає дії, а не особа або предмет, який виконує цю дію.

В пасивному обороті назва особи або предмета, який підлягає дії є предметом і стоїть на першому місці, притягуючи цим більше уваги, ніж додаток в активному обороті.

Пасивний оборот

The planets are attracted by the sun.
Планеты притягуются солнцем.

Вправа 1. Перекладіть англійською мовою, вживаючи дієслова у *Past Simple Active* та *Past Simple Passive*.

1. Я сказав	Мені сказали
2. Я порадив	Мені порадили
3. Він дозволив	Йому дозволили
4. Вона намалювала	Її намалювали
5. Ми дали	Нам дали
6. Вони залишили	Їх залишили
7. Він побачив	Його побачили
8. Я забув	Мене забули
9. Я привів	Мене привели
10. Вона покликала	Її покликали
11. Він відвів	Його відвели
12. Вони зрозуміли	Їх зрозуміли

13. Вона згадала
14. Він пробачив
15. Я покликав

- Її згадали
- Його пробачили
- Мене покликали

Вправа 2. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова у Present, Past, Future Simple Passive.

1. His car (to steal) last night.
2. Cheese (to make) from milk.
3. The dog (to give) some food in ten minutes.
4. The telegram (to receive) last week.
5. These televisions (to make) in Japan.
6. He (to give) a lot of money last month.
7. All the students (to invite) to the party next week.
8. I (to allow) to go for a walk now.
9. This man (to arrest) last year.
10. My question (to answer) soon.
11. Her book (to finish) this month.
12. The article (to translate) in three days.
13. Furniture (to make) from wood and plastic.
14. The news (to announce) tomorrow.
15. The patient (to take) to hospital last Friday.
16. The pupils (to explain) a new rule at the next lesson.
17. He (to appoint) a new manager.
18. Dictations (to write) every day.
19. This newspaper (to sell) everywhere.

Вправа 3. Розкрийте дужки, добираючи необхідну форму дієслова.

1. They (posted/were posted) the letters yesterday.
2. The letters (posted/were posted) yesterday.
3. You can (leave/be left) your case here.
4. The case can (leave/be left) here.
5. He will (tell/be told) me the truth.
6. The truth (tell/be told) me.
7. You may (put/be put) your hat on.

8. The hat may (put/be put) on.
9. The machine mustn't (use/be used) after six o'clock.
10. They mustn't (use/be used) the machine.
11. Tomorrow I will (pay/be paid) the bill.
12. Tomorrow the bill will (pay/be paid).

Вправа 4. Передайте речення в Passive Voice.

1. He broke his bicycle.
2. She will write a new book.
3. We will forgive his mistake.
4. Mother does not allow me to come home late.
5. She teaches us English.
6. The guide organized excursion well.
7. We will discuss this question in our office.
8. The pupils planted many trees near school.
9. She will serve dinner at two o'clock.
10. My little sister broke a cup.
11. We wash the dishes every day.
12. Our grandmother will send the telegram.
13. My doctor prescribed me this medicine.
14. A man showed me the way to her house.
15. My brother booked the tickets.

Вправа 5. Перекладіть англійською мовою, вживаючи дієслова у Present, Past, Future Simple Passive або Active.

1. Я попросив свого друга допомогти мені.
2. Мене попросили допомогти йому.
3. Вчитель дав учням важке завдання.
4. Учні дали важке завдання.
5. Ми часто обговорюємо важливі питання вдома.
6. Важливі питання ми обговорюємо вдома.

7. Завтра вона закінчить цю роботу.
8. Цю роботу буде закінчено завтра.
9. Вона сказала нам правду.
10. Нам сказали правду.
11. Іноді він забуває купити хліба.
12. Чому про це часто забувають?
13. Він поверне книжку вчасно.
14. Книжку буде повернено вчасно.
15. Ці будинки побудували два роки тому.

Узгодження часів (The Sequence of Tenses)

В українській мові присудок у підрядному додатковому реченні може вживатися в теперішньому, минулому або майбутньому часі залежно від ситуації. В англійській мові є певна залежність уживання часових форм у головному і підрядному додатковому реченні. Якщо в головному реченні дієслово – присудок стоїть у теперішньому або майбутньому часі, то в підрядному додатковому реченні вживається будь – яка часова форма залежно від змісту висловлювання:

I think we shall go on an excursion tomorrow.	Я думаю, що ми завтра підемо на екскурсію.
I think he has read the book.	Я думаю, що він прочитав цю книжку.
I shall tell you what you will do.	Я скажу тобі, що ти робитимеш .

Якщо присудок у головному реченні виражений одним з минулих часів, звичайно Past Indefinite, то і в підрядному додатковому реченні дієслово – присудок вживається в одному з минулих часів: Past Indefinite, Past Continuous, Past Perfect або Future-in-the-Past.

Якщо дієслово – присудок головного речення виражає минулу дію, а дія підрядного додаткового відбувається в той самий період часу, то в підрядному реченні вживається Past Indefinite або Past Continuous.

I **knew** that Roman **lived** in Tykha street.
He **thought** that I **was waiting** for him.
He **said** that he **was going** to school at 8 o'clock.
She **asked** her father if she **might read** the book in the evening.

Я **знав**, що Роман **живе** на вулиці Тихій.
Він **думав**, що я **чекаю** на нього.
Він **сказав**, що **йшов** до школи о 8 годині.
Вона **запитала** батька, чи можна їй **читати** книжку ввечері.

Якщо дія підрядного додаткового речення відбулася раніше дії головного, то у підрядному реченні вживається Past Perfect.

I **was sure** that he **had read** this book.
She **said** she **had broken** her pen.

Я **був певний**, що він **прочитав** цю книгу.
Вона сказала, що **поламала** свою ручку.

Якщо в головному реченні дієслово – присудок виражає минулу дію, а дія підрядного додаткового речення є майбутньою стосовно головного, то в підрядному реченні вживається Future-in-the-Past.

He **knew** that she **would read** the book.
You **said** that you **would write** the letter to your sister.
I **hoped** we should **meet** them.
He **was sure** that I **should come** on Sunday.

Він **знав**, що вона **прочитає** книжку.
Ти **сказав**, що **напишеш** сестрі листа.
Я **сподівався**, що ми **зустрінемо** їх.
Він **був певний**, що я **приїду** в неділю.

УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ

Непряма мова

Зміна часів в підрядних реченнях (дієслово – присудок головного речення стоїть в минулому часі)		
Present Simple Present Continuous Present Perfect Present Perfect Continuous	Past Simple Past Continuous Past Perfect Past Perfect Continuous	Дія підрядного речення відбувається одночасно з дією головного речення.
Present Perfect Past Simple	Past Perfect	Дія підрядного речення передує дії головного речення
Future	Future in the Past	Дія підрядного речення відбувається після дії головного речення
Модальні дієслова		
<div><div>will</div><div>must/have to</div><div>can</div><div>may</div></div> <div><div>would</div><div>had to</div><div>could</div><div>might</div></div>		
Sequence of Tenses		
She lives in Kyiv. I knew that she lived in Kyiv.		Одночасова дія
He is working. I thought he was working.		
He has left Kyiv. I did not know that he had left Kyiv.		Попередня дія
She lost her keys. I knew that she had lost her keys.		
They will come in time. I hoped they would come in time.		Подальша дія

<i>Непряма мова</i>	
<i>Зміна обставин часу при перетворенні прямої мови в непряму</i>	
Direct speech	Reported speech
today	that day
yesterday	the day before
tomorrow	the next day/the following day
ago	before/previously
this	that
here	there
tonight	that night
last year	the year before
last month	the month before
next	the following
the day after tomorrow	in two day's time
Reported commands	
“Don’t move Stop!”	
He told them He ordered them	not to move and to stop.

Вправа 1. Перекладіть українською мовою. Зверніть увагу на правило узгодження часів в англійській мові.

1. I thought that he finished his work at five every day.
2. I thought that he had finished his work.
3. She supposed that they always came in time.
4. She supposed that they had come in time.
5. He hoped that she studied well.
6. He hoped that she had studied well at school.
7. We knew that he was ill.
8. We knew that he had been ill.
9. I did not know when they left home.
10. I did not know when they had left home.
11. He said his father was a pilot.
12. He said his father had been a pilot.
13. They were sure she wrote letters to her granny.

14. They were sure she had written a letter to her granny.
15. She said that she would visit us in a week.
16. Our teacher said we would be writing the test at two o'clock.

Вправа 2. Поставте подані речення в минулому часі. Зверніть увагу на правило узгодження часів у головному і підрядному реченнях.

1. Christy says he will tell you the truth.
2. Nobody knows what she means.
3. We think that he is joking.
4. John says he knows how I feel.
5. Harry doesn't know when his cousin will come.
6. I can't believe she has done it.
7. He thinks they are driving to the country.
8. She is sure we will be glad to meet her.
9. I don't know where she is.
10. I don't think they will be having breakfast so early.
11. We hope they have noticed us.
12. He doesn't suppose she speaks so much.
13. She says she will let me know when they come.
14. I think he came in a taxi.
15. They are sure we will be waiting for them in the bar.

Вправа 3. Розкрийте дужки, добираючи відповідно до правила узгодження часів необхідну часову форму дієслова.

1. She realized that nobody (will come/would come).
2. We understood that she (sees/saw) nothing.
3. He said he (will arrive/would arrive) in some days.
4. My mother was sure I already (have come/had come).
5. I didn't know they (are/were) in the room.
6. We supposed the rain (will stop/would stop) in some hours.
7. He said he never (has been/had been) to Kyiv.
8. We wanted to know who (is singing/was singing) in the next room.
9. I always thought he (is/was) a brave man.

10. When I saw him, he (is working/was working).
11. We know she always (comes/came) in time.
12. They thought he (will have finished/would have finished) his work by the evening.
13. She said she (has/had) a terrible headache.
14. We supposed they (will send/would send) us the documents.

Вправа 4. Розкрийте дужки, вживаючи дієслово у необхідній часовій формі.

1. Her brother said he never (to see) this film before.
2. He came home and listened: his son (to play) the piano.
3. They didn't worry too much because they (to lock) the door.
4. I asked her when she (to give) me this book to read.
5. We wanted to know if they (to enjoy) the meal.
6. She supposed she (to like) the hotel.
7. I am afraid they (not to come) yet.
8. He wanted to know if the station (to be) away.
9. Eric doesn't know who (to phone) him at five o'clock.
10. He admitted he (not to be) here for weeks.
11. She apologises she (to arrive) so late.
12. Jean promised she never (to speak) to me again.
13. Andy said he just (to buy) a new car.
14. My mother decided that she never (to drink) coffee late at night.
15. I hear you already (to find) a new job.
16. We were sure our children (to sleep).
17. I didn't think they still (to discuss) this problem.
18. It is remarkable that you (to come) at last.
19. My doctor thinks I (to be) allergic to pineapples.
20. Sophia knew her aunt (to be) glad to visit her in two days.

Вправа 5. Перекладіть англійською мовою, дотримуючись правила узгодження часів.

1. Вона сказала, що буде рада побачити нас знов.
2. Він сказав, що знає, як я себе почуваю.

3. Я сказав, що він щойно повернувся з відрядження.
4. Ми не помітили, як діти вийшли з кімнати.
5. Вона пообіцяла, що надішле нам листівку.
6. Він не хотів вірити, що вони не розуміють його.
7. Він не сказав, що не любить ходити в театр.
8. Ми сподівались, що він уже повернувся додому.
9. Вона сказала, що живе в Києві уже двадцять років.
10. Мій брат сказав, що не згодний зі мною.
11. Ми хотіли знати, де він і що він робить в цей час.
12. Всі знали, що вона поїде у відрядження, але не знали коли вона повернеться.
13. Я не міг зрозуміти, чому він не прийшов. Я подумав, що він хворий.
14. Мама сказала, що вона повернеться до сьомої вечора.
15. Ніхто з учнів не знав, що він такий сильний.
16. Він сказав, що зайнятий, що він працює над доповіддю.
17. Моя сестра сказала, що ніколи не зустрічала цієї жінки раніше і нічого про неї не чула.
18. Ми були дуже раді, що вони не заблудилися в незнайомому місці і прийшли вчасно.
19. Всі думали, що лекція почнеться о десятій.
20. Ми не сподівались, що побачимо його знову.

Умовні речення (Conditional Sentences)

В англійській мові можна виділити три основні типи умовних речень.

Умовні речення першого типу виражають реальні, здійсненні умови у теперішньому або майбутньому часі.

If he **comes** to me, we
shall go to the cinema.

Якщо він приїде до мене,
ми підемо в кіно.

If I **see** this book, I'll **buy** it.

Якщо я побачу цю книжку,
я куплю її.

Речення реальної умови найчастіше стосуються майбутнього часу, але в підрядному реченні вживається відповідна форма теперішнього часу.

Умовні речення другого типу виражають малоймовірні та нереальні, умови стосовно теперішнього або майбутнього часу.

If I **were grown** up, I
should enter this institute.

Якби я був дорослим, я б поступив у цей
інститут.

If he **knew** French, he
would go to France.

Якби він знав французьку мову, то поїхав
би до Франції.

У реченнях цього типу в підрядних реченнях вживається форма Past Subjunctive, а в головному — should або would з Indefinite Infinitive без to.

Умовні речення третього типу виражають нереальну умову стосовно минулого. У підрядних реченнях вживається форма Past Perfect Subjunctive, а в головному — should або would з Perfect Infinitive без частки to.

If I **had been** there, I **should**
have helped him.

Якби я там був, я б допоміг йому.

If your translation **had been**

Якби твій переклад був правильним,

correct, you **would have got**
a good mark.

ти одержав би гарну оцінку.

Речення типу «I WISH»

<i>Існує три основних типи умовних речень</i>	
<i>Умовні речення першого типу (First Conditional)</i>	
if + present simple	Future
If you come at ten. Якщо ти прийдеш о десятій. If the weather is fine. Якщо погода буде гарною.	I will be ready to start. Я буду готовий вирушати. We will go for a walk. Ми підемо на прогулянку.
<i>Умовні речення другого типу (Second Conditional)</i>	
if + past simple	Would/could/might + indefinite infinitive
If you came at ten. Якби ти прийшов щ десятій.	I would be ready to start. Я б був готовий вирушати.

If the weather was fine. Якби погода була гарною , (сьогодні, завтра)	We would go for a walk. Ми б пішли на прогулянку.
<i>Умовні речення третього типу (Third Conditional)</i>	
if + past perfect	would/could/might + perfect infinitive
If you had come at ten. Якби ти прийшов о десятій. If the weather had been fine. Якби погода була гарною, (вчора).	I would have been ready to start. Я б був готовий вирушати. We would have gone for a walk. Ми б пішли на прогулянку.

Вправа 1. Перекладіть англійською мовою

а) використовуючи First Conditional.

1. Я подзвоню тобі, якщо матиму час.
2. Він буде розлючений, якщо побачить вас тут.
3. Якщо зима буде морозною, вони кататимуться на ковзанах.
4. Мама хвилюватиметься, якщо ти не прийдеш вчасно.
5. Ти подзвониш мені, якщо будуть якісь проблеми?

б) використовуючи Second Conditional.

1. Якби учень був уважним, він не зробив би стільки помилок.
2. Якби ми побачили їх завтра, ми б віддали їм ключі.
3. Якби діти були тут, вони б допомогли батькам.
4. Якби вона знала іноземну мову, вона б могла змінити роботу.
5. Якби у мене було більше грошей, я б дав тобі трохи.

в) використовуючи Third Conditional.

1. Якби ти попросив його раніше, він зміг би тобі позичити трохи грошей.
2. Вона б не відправила сина до тієї школи, якби знала достеменно, що то за школа.
3. Ми б не замовили таксі, якби знали, як це дорого!

4. Я б підвіз тебе, якби моя машина не зламалась вчора.
5. Якби він отримав вищу освіту, він зміг би працювати на цій посаді.

Вправа 2. Розкрийте дужки, утворюючи First, Second та Third Conditional від кожного речення. перекладіть утворені речення.

1. If she (to find out) the truth, she (to be) very happy.
2. I (to visit) him in the hospital, if I (to know) about his illness.
3. If we (not to like) his suggestion, we (to tell) him about it.
4. If John (to want) the advice, he (to ask) you.
5. If his sister (to have) better qualification, she (to be able to) apply for better job.
6. They (to find) the solution, if they (to understand) the problem.
7. If Beth (to go) to her native town, she (to be) happier.
8. If you (not to agree) with me, I (to go) to the director.
9. What you (to do), if he (tell) you to leave?

Вправа 3. Перекладіть англійською мовою, використовуючи First, Second та Third Conditional.

1. Ти б почував себе краще, якби лягав спати раніше.
2. Він краще знав би англійську, якби читав побільше англійських книжок.
3. Якби вони прийшли раніше, вони змогли б зайняти кращі місця.
4. Ми б не запізнились на поїзд, якби взяли таксі.
5. Якщо піде дощ, діти залишаться вдома.
6. Якби вчора не було так холодно, ми поїхали б за місто.
7. Якщо ти попросиш брата, він відремонтує твій велосипед.
8. Якщо він вивчить німецьку мову, він читатиме в оригіналі німецьких авторів.
9. Якби ми отримали телеграму, ми б зустріли вас.
10. Якби не було так слизько, вона б не впала.

Вправа 4. Розкрийте дужки, використовуючи дієслова в потрібній формі.

1. If I (to have) time tonight, I (to finish) this book.
2. He (can) take you to the concert tomorrow if he (to have) a spare ticket.
3. If they (to have) plenty of time yesterday, they (to miss) the train.
4. If she (to leave) at seven o'clock, we (to ask) her to give us a lift.
5. If my friend (to phone) now, I (not to feel) so lonely.
6. If someone (to give) you a million, what you (to do)?
7. If you (to be able) to finish the job tomorrow, you (to have) a holiday.
8. If he (to check) the oil before driving, he (not to have) problems with the car.
9. If she (to be) here now, she (to help) you.
10. If they (to be) picked for our team, we (to win) the race next month.
11. The London fire never (to start) if the baker (to put) his oven out properly.
12. If somebody (to invite), you (to go) to the blind date?
13. If they (to stay) in Kyiv, they (to live) here for thirty years.
14. If I (to meet) him earlier, he (not to be) late for supper.
15. The baby (to wake up) if you (not to stop) speaking like that.

Речення типу I wish

В додаткових підрядних реченнях, що залежать від дієслова **(to wish)**, вживається **Past Subjunctive** (співпадає по формі з Past Indefinite) та **Past Perfect Subjunctive** (співпадає по формі з Past Perfect)

I wish you **were** here.

- Я б хотів, щоб ти був тут.
- Шкода, що ти не тут.
(Second Conditional)

I wish I **had not told** you the truth.

- Шкода, що я розповів вам правду.
(Third Conditional)
- Добре було б, якби я не розповів вам правду.

I wish he **would agree** to go there. - Я б хотів, щоб він погодився поїхати туди. (Would + Infinitive)

Вправа 5. Перепишіть речення використовуючи «I wish» + Past Subjunctive або Past Perfect Subjunctive. Перекладіть їх українською мовою.

1. He hates doing housework every day.
2. I'd like to live in Australia.
3. She'd love to study to cook.
4. She hates going to school on Saturday.
5. She didn't realize that the time passed.
6. It was his mistake to say those words.
7. He lost all his money.
8. She decided to stop working as a teacher.

Вправа 6. Перепишіть речення, використовуючи «I wish + would + infinitive». Перекладіть їх українською мовою.

1. Beth never comes home before eleven.
2. He doesn't wear uniform very often.
3. He doesn't speak French.
4. Al doesn't agree with you.

Модальні дієслова (Modal Verbs)

До модальних дієслів належать: **can, may, must, need, ought** та деякі інші. Ці дієслова означають не саму дію, а лише ставлення до неї мовця. Вони вживаються в сполученні з інфінітивом іншого дієслова.

Модальні дієслова мають деякі особливості:

1. Не змінюються ні за особами, ні за числами.
2. Не мають форм інфінітива, герундія, дієприкметника, а тому не мають складних часових форм – майбутнього часу, тривалих і перфект них часів.

3. Після них інфінітив вживається без частки **to** (за винятком дієслова **ought**).

She **may arrive** tomorrow.

Можливо, вона приїде завтра.

4. Не мають закінчення – (e)s у третій особі однини Present Indefinite.

5. Утворюють питальну і заперечну форми без допоміжного дієслова **to do**.

У питальній формі модальне дієслово ставиться перед підметом:

May I come in?

Можна увійти?

У заперечній формі частка **not** вживається безпосередньо після дієслова.

You **should not do** it.

Вам не слід цього робити.

Дієслово **can**

Дієслово **can** вживається для вираження фізичної можливості, вміння, здатності виконати дію в теперішньому (can) або минулому (could) часі.

I **can speak** English.

Я можу (вмію) говорити по-англійському.

She **cannot (can't) speak** Spanish. Вона не може (не вміє) говорити по-іспанському.

They **could not (couldn't) come** last Sunday.

Вони не змогли прийти минулої неділі.

We **could come** yesterday.

Ми могли прийти вчора.

Can you come to my place.

Ти можеш прийти до мене?

У майбутньому часі замість дієслова **can** вживається словосполучення **to be able to** з інфінітивом.

I **shall be able to speak** English in a year.

Я зможу говорити по-англійському через рік.

Дієслово **may**

Дієслово **may** у сполученні з інфінітивом основного дієслова вживається у значенні мати дозвіл щось робити.

You **may open** the window.

Ти можеш відчинити вікно.

(Тобі дозволять відчинити вікно.)

May I come in?

Можна увійти? (Дозвольте увійти?)

I can open the window, but

Я можу відчинити вікно, але мені

I may not do it.

не дозволяють цього робити.

He can swim, but he **may not**

Він може плавати, але зараз йому

do it now because it is cold.

Не дозволяють, тому що холодно.

Дієслово **may** вживається лише у Present Indefinite. Дозвіл або заборону стосовно дьг у минулому або майбутньому часу можна виразити за допомогою словосполучень **to be allowed, to be permitted**:

We **were allowed (permitted) to go** home.

Нам дозволили йти додому.

He **will be permitted to go** to school tomorrow.

Йому дозволять йти до школи завтра.

Форма **might** у значенні минулого часу дійсного способу вживається в основному у підрядних реченнях відповідно до правила узгодження часів.

Дієслово **must**

Дієслово **must** виражає необхідність, обов'язок, наказ або категоричне прохання.

I **must do** this exercise.

Я повинен (мені потрібно) зробити цю вправу.

You **must consult** a doctor.

Тобі (Вам) потрібно порадитись з лікарем.

You **must do** it.

Ти повинен (Ви повинні) це зробити.

У заперечних реченнях **must** виражає заборону (*не повинен, не можна*).

You **must not go** there.

Вам (тобі) не можна йти туди.

Оскільки **must** не має форми минулого і майбутнього часів, замість нього вживається дієслово **to have** у відповідних часових формах з наступним інфінітивом з часткою **to**.

I **had to wait** for him.

Я повинен був на нього почекати.

(Я мав на нього почекати).

I shall (will) **have to go** there.

Я маю (повинен буду) піти туди.

Зверніть увагу на те, що в українській мові дієслово *мати* також може виражати необхідність, обов'язок.

Я маю (повинен) це зробити.

I **must (have to) do** it.

Я мав це зробити, але не зробив.

I **had to do** it, but I have not done.

Дієслово **ought**

Дієслово **ought** у сполученні з інфінітивом основного дієслова виражає моральний обов'язок, бажаність дії. На українську мову перекладається словами *повинен, слід, слід було*. Після **ought** інфінітив вживається з часткою **to**.

He **ought to help** his friend.

Він повинен (йому слід було)
допомогти своєму другові.

You **ought to be** more careful.

Вам слід було бути обережнішим.

Вправа 1. Утворіть заперечну та питальну форму. Перекладіть українською мовою.

1. They can understand me.
2. Polly could go there.
3. You can stay here for some time.
4. She could skate very well.

5. Peter can help me now.
6. He could answer all the questions.
7. She can open the window.
8. They could talk to him for me.
9. Peter can speak German.
10. She can do it for you next week.

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою, використовуючи can, could з інфінітивом відповідного дієслова.

1. Моя сестра не вміє готувати.
2. Ти можеш зробити це сам?
3. Хто може відповісти на це питання?
4. Вона ніколи не може прийти на зустріч вчасно.
5. Ви зможете допомогти мені завтра?
6. Вчора він не міг заснути.
7. Ти вмієш водити машину?
8. Я можу відвідати вас завтра?
9. Чому ти не зміг розв'язати цю задачу?
10. Він каже, що не зможе прийти сьогодні ввечері.
11. Де я можу купити квитки?
12. Ти не можеш думати про це весь час.
13. Вона вміла плавати ще минулого року.
14. Ви змогли знайти його вчора?
15. Пробачте, але я не зміг прийти вчора.

Вправа 3. Перекладіть англійською мовою, використовуючи may.

1. Ти можеш повернутися додому не пізніше одинадцятої.
2. Мені можна зайти?
3. Лікар каже, що хворий може вставати.
4. Вона не може брати мої речі без дозволу.
5. Можна мені взяти ще одне тістечко?
6. Їм не можна залишатися в лікарні після дев'ятої.
7. Якщо ти виконав завдання, ти можеш піти до товариша.

8. Можна ми підемо в кіно?
9. Ось тепер ти можеш відпочити.
10. Вам не можна палити в цій кімнаті.

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою, використовуючи must.

1. Я мушу встати рано.
2. Ми повинні поговорити про це завтра.
3. Ви не повинні хвилюватись.
4. Учні повинні виконувати домашні завдання.
5. Хто повинен прибирати в твоїй кімнаті?
6. Вона повинна помити посуд.
7. Ти не повинен розмовляти на уроці.
8. Їм треба приходити сюди завтра?
9. Вони мають повернутись до вечора.
10. Мама сказала, що ми повинні піти в магазин.
11. Вони змушені продати свою крамницю.
12. Я повинен робити це сам?
13. Вчитель сказав, що учні повинні читати англійські книжки.
14. Ти не повинен плавати так довго.
15. Він сказав, що ми повинні виїхати рано в ранці.

Вправа 5. Перекладіть англійською мовою, використовуючи should або ought to.

1. Тобі не слід сидіти біля вікна. Ти можеш застудитися.
2. Йому треба було б йти додому. На нього чекають!
3. Їм слід піклуватися про здоров'я.
4. Йому не слід працювати в саду. Він ще не одужав.
5. Їм слід було відвідати хворого батька.
6. Тобі слід дотримуватись інструкцій.
7. Їй не слід би носити таку коротку сукню.
8. Краще випий гарячого чаю.
9. Вам треба негайно показати дитину лікарю.

Вправа 6. Доповніть речення, використовуючи should або ought to.

1. You ... follow instructions before taking medicine.
2. It's very late. Children ... be in bed.
3. You ... not smoke here.
4. It's his anniversary next week. Maybe we ... to sent him a telegram.
5. Her room is dirty. She ... clean it.
6. This hotel is very expensive. You ... not stay here.
7. She drives too fast. She ... drive carefully.
8. They ... not let the children see such films.
9. They invite us to have barbecue. ... we take something to eat?
10. You ... not read in the car. You may feel sick.
11. He ... book the tickets early in advance.
12. She ... leave valuable in the car. Someone broke in and stole them.

Використана література

1. О.П. Кочалова, Ізраїєвич «English grammar».
2. Л.Г.Верба «Граматика сучасної англійської мови».
3. Ю. Галіційський «Граматика. Збірник вправ».
4. В.К.Шпак «Англійська мова для повсякденного спілкування».
5. В.М.Плахотник «Англійська мова».

Зміст

Вступ	2
Повторення	3
Порядок слів простого поширеного речення. Основи синтаксичного розбору речення.....	5
Пасивний стан.....	10
Узгодження часів.....	14
Умовні речення.....	20
Модальні дієслова.....	25
Використана література	31